

Dr.

Esin YÜZBAŞI

esinn-38@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0685-6120>Başvuruda bulundu. / Applied
Kabul edildi. / Accepted

Eser Geçmişi / Article Past: 06/11/2021 28/11/2021

Araştırma Makalesi

DOI: <http://dx.doi.org/10.21551/jhf.1016436>

Research Paper

Orjinal Makale / Original Paper

Isparta'nın İlk Kadın Milletvekili Fatma Mihriban Erden'in Meclis Faaliyetleri (1983-1987)

Parliamentary Activities of Fatma Mihriban Erden Who is the First Female Deputy of Isparta (1983-1987)

Öz

5 Aralık 1934 tarihinde Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesiyle Türkiye'de kadınların milletvekili olabilmesinin yolu açılmıştır. Kadınlara bu hakkın tanınmasının ardından 8 Şubat 1935'te yapılan milletvekili genel seçiminde meclise 17 kadın milletvekili seçilmiştir. Ancak 6 Kasım 1983 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimlerine kadar Isparta ilinden meclise kadın milletvekili gönderilememiştir. 6 Kasım 1983 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimleri sonucunda Isparta'nın ilk kadın Milletvekili olarak Fatma Mihriban Erden meclise girmeye hak kazanmıştır. Çeşitli okullarda öğretmenlik, müdür yardımcılığı ve müdürlük görevlerinde bulunan emekli öğretmen F. Mihriban Erden'in uzmanlık alanı el sanatlarıdır. Meclisin 17. döneminde Anavatan Partisi'nden Isparta milletvekiliği yapan F. Mihriban Erden, mecliste Milli Eğitim Komisyonu'nda ve 3. yasama yılı başlangıcında Geçici Meclis Başkanı seçimi için Tasnif Komisyonu'nda görev almıştır. Bu çalışmada 17. dönem Milletvekili F. Mihriban Erden'in mecliste yapmış olduğu kanun teklifleri, önergeleri, konuşmaları ve komisyon faaliyetlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Milletvekili, Isparta, Fatma Mihriban Erden, 1983 Milletvekili Seçimi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Meclis Faaliyetleri.

Abstract

With the granting of Turkish women the right to vote and be elected on December 5, 1934, the way for women to become parliamentarians in Turkey was opened. After the recognition of this right to women, 17 women were elected to the parliament in the general election of deputy held on February 8, 1935. However, until the general parliamentary elections held on 6 November 1983, no female deputies could be sent to the parliament from Isparta province. In the result of the general

ATIF: YÜZBAŞI Esin, "Isparta'nın İlk Kadın Milletvekili Fatma Mihriban Erden'in Meclis Faaliyetleri (1983-1987)", *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 7/4 (Aralık 2021), s. (800-824)

CITE: YÜZBAŞI Esin, "Parliamentary Activities of Fatma Mihriban Erden Who is the First Female Deputy of Isparta (1983-1987)", *Journal of History and Future*, 7/4 (December 2021), pp. (800-824)

Screened
turnitin

elections held on 6 November 1983, Fatma Mihriban Erden as the first female MP of Isparta, was sent to the parliament. Retired Teacher F. Mihriban Erden who is specializes in handicrafts has also worked as a teacher, assistant principal and principal in various schools. F. Mihriban Erden who was the deputy of Isparta from the Anavatan Party in the 17th term of the parliament took office in the National Education Commission in the parliament and in the Classification Commission for the election of the interim parliamentary chairman at the beginning of the 3rd legislative year. In this study, it is aimed to reveal the law proposals, motions, speeches and commission activities made by the 17th term Deputy F. Mihriban Erden.

Keywords: Women Deputy, Isparta, Fatma Mihriban Erden, 1983 Deputy Election, Grand National Assembly of Turkey, Parliamentary Activities.

Giriş

Türkiye’de kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınması 5 Aralık 1934 tarihinde Teşkilatı Esasiye Kanunu’nun 10 ve 11. maddelerinde yapılan değişiklikle gerçekleşmiştir. Bu değişikliğe göre; 22 yaşını bitirmiş kadına milletvekili seçme ve 30 yaşını bitirmiş kadına da milletvekili seçilebilme hakkı tanınmıştır¹. Kadınlara bu hakkın tanınmasıyla ülkemizde kadınlar ilk kez 8 Şubat 1935 tarihinde yapılan milletvekili seçimlerine katılmış ve seçim sonucunda 17 kadın milletvekili ilk kez mecliste yerini almıştır. Ancak meclisin 5. döneminde yapılan ara seçim ile kadın milletvekili sayısı 18’e çıkmıştır². TBMM’nin ilk kadın milletvekillerine bakıldığında; Satı (Hatı) Çırpan (Ankara), Türkan Baştuğ (Antalya), Sebiha Gökçül Erbay (Balıkesir), Mebrure Gönenç (Afyonkarahisar), Şekibe İnel (Bursa), Huriye Öniz (Diyarbakır), Hatice Özgener (Çankırı), Fatma Memik (Edirne), Fakiye Öymen (İstanbul), Nakiye Elgün (Erzurum), Ferruh Güpgüp (Kayseri), Benal Nevzat İstar Arıman (İzmir), Bahire Bediz Morova Aydilek (Konya), Meliha Ulaş (Samsun), Esmâ Nayman (Seyhan), Mihri Pektaş (Malatya), Seniha Hızal (Trabzon) ve Sabiha Görkey (Sivas) olduğu görülmektedir³. 1934 yılında kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesine rağmen 1983 yılı genel seçimlerine kadar mecliste Isparta’dan kadın milletvekili bulunmamıştır⁴. 1983 yılı genel seçimlerinde Fatma Mihriban Erden’in Isparta’dan milletvekili seçilmesiyle Isparta’nın ilk kadın milletvekili F. Mihriban Erden olmuştur.

9 Kasım 1982 tarihli 17863 Mükerrer Sayılı Anayasa’ya göre seçimlerin serbest, eşit, gizli, genel oy, tek dereceli, açık sayım ve denetimli olarak 5 yıl arayla yapılması kararlaştırılmıştır. 10.06.1983’te 2839 Sayılı Milletvekili Seçim Kanunu ile daha önce 1969, 1973 ve 1977 seçimlerinde kullanılan barajsız d’Hondt seçim sistemi kaldırılarak bunun yerine %10 ülke barajlı ve seçim çevresi barajlı nispi (d’Hondt) seçim sistemi getirilmiştir.

- 1 “Teşkilatı Esasiye Kanununun 10 ve 11 inci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun”, *T.C. Resmî Gazete*, 11 Kanun-u Evvel 1934, Sayı 2877, s.4521.
- 2 Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), *Türk Parlamento Tarihinde Kadın Parlamenterler 1935-2009*, TBMM Yayınları, Ankara 2009, s.16.
- 3 Türkiye İstatistik Kurumu (TUIK), *Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2011*, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara 2012, s. XI.
- 4 https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/milletvekillerimiz_sd.sonuc?p_donem=&adi=&soyadi=&il=ISPARTA&parti=&kelime=(Erişim Tarihi: 10.05.2021).

Ayrıca 1982 Anayasası ile Cumhuriyet Senatosu kaldırılmış ve Millet Meclisi üye sayısı 400 olarak belirlenmiştir. Bunların yanında 1983 yılı milletvekili seçimi ile yürürlüğe giren bir başka durum ise; illerin çıkaracağı milletvekili sayılarının esas alınarak ilk defa seçim çevrelerinin oluşturulması olmuştur. 1983 yılı öncesindeki seçimlerde her il bir seçim çevresi kabul edilirken 1983 tarihli 2839 sayılı kanun ile milletvekili sayısı 7 ve daha az olan iller için seçim çevresi bir kabul edilmiş ve milletvekili sayısı 7'nin üzerinde olan iller ise bölünerek yeni seçim çevreleri oluşturulmuştur. Böylece 1983 yılı milletvekili seçimi için 83 seçim çevresi belirlenmiştir⁵.

6 Kasım 1983 tarihinde meclisin 17. dönemi için yapılan milletvekili seçimine ülke genelinde 3 siyasi parti girmiş olup bunlar; Anavatan Partisi (ANAP), Milliyetçi Demokrasi Partisi (MDP) ve Halkçı Parti (HP)'dir⁶. Bu seçim sonucunda ülke genelinde ANAP, milletvekillerinin 211'ini alarak mecliste çoğunluğu elde etmiştir. Seçime giren Halkçı Parti'den 117 ve Milliyetçi Demokrasi Partisi'den 71 milletvekili adayı seçimi kazanmıştır⁷. Meclisin bu döneminde mecliste 400 milletvekili olması gerekirken 399 milletvekili meclise girebilmiştir. Bunun sebebi ise; Bingöl'de Anavatan Partisi'nin 3 milletvekili çıkarması gerekirken aday listesindeki isim eksikliği yüzünden 2 milletvekili çıkarmış olmasıdır⁸. Isparta'da ise 4 milletvekilinin tamamını Anavatan Partisi adayları kazanmıştır⁹. Bu milletvekilleri; İbrahim Fevzi Yaman, Fatma Mihriban Erden, Metin Ataman ve Mustafa Kemal Togay olmuştur¹⁰. F. Mihriban Erden seçim sonucunda Isparta'dan milletvekili seçilerek Isparta'nın ilk kadın milletvekili olarak tarihteki yerini almıştır¹¹.

Literatüre bakıldığında; TBMM'nin ilk kadın milletvekilleri olan 18 milletvekilinin meclis çalışmalarının kısaca araştırıldığı görülmektedir¹². Ayrıca TBMM'nin ilk kadın milletvekillerinden sadece birini ele alarak onun meclis çalışmalarını ortaya çıkaran çalışmalar da yapılmıştır. Bunlar; Benal Nevzat Arıman (İzmir'in ilk kadın milletvekili)¹³, Esmâ Nayman (Seyhan'ın ilk kadın milletvekili)¹⁴, Meliha Ulaş (Samsun'un ilk kadın milletvekili)¹⁵, Türkan Örs Baştuğ (Antalya'nın ilk kadın milletvekili)¹⁶, Nermin Çiftçi

5 TUİK, "a.g.e.", s. XIII.

6 TUİK, "a.g.e.", s.4.

7 "Yüksek Seçim Kurulu Kararı", *Resmî Gazete*, 14 Kasım 1983, Sayı 18221, s.13.

8 TUİK, "a.g.e.", s.17.

9 "Yüksek Seçim Kurulu Kararı", "a.g.e.", s.34.

10 "Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Tutanak Dergisi", Ankara 24.11.1983, s.3-4.

11 https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/milletvekillerimiz_sd.sonuc?p_donem=&adi=&soyadi=&il=ISPARTA&parti=&kelime=(Erişim Tarihi: 10.05.2021).

12 Ayten Sezer, "Türkiye'deki İlk Kadın Milletvekilleri ve Meclisteki Çalışmaları", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Cilt 14, Sayı 42, 1998, s.889-905.

13 Selman Yaşar, "Türkiye'nin İlk Kadın Milletvekillerinden Benal Nevzat (İştar) Arıman", *Tarihin Peşinde Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 2, Sayı 4, 2010, s.203.

14 Erdem Çanak, "TBMM'deki İlk Kadın Milletvekillerinden Esmâ Nayman ve Meclisteki Faaliyetleri", *Asia Minor Studies*, Sayı17, 2016, s.26.

15 Mehmet Aydın, "Türkiye'nin İlk Kadın Milletvekillerinden Samsun Milletvekili Meliha Ulaş", *History Studies*, Cilt 6, Sayı 1, 2014, s.29.

16 Sadık Sarısamam, "Antalya'nın İlk Kadın Milletvekili Türkan Örs Baştuğ'un 5. Dönem TBMM'deki Faaliyetleri", *Historical Studies International Journal of History*, Cilt 12, Sayı 4, 2020, s.2143.

(Muş'un ilk kadın milletvekili)¹⁷, Seniha Hızal (Trabzon'un ilk kadın milletvekili)¹⁸, Nakiye Elgün (Erzurum'un ilk kadın milletvekili)¹⁹ ve Fatma Memik (Edirne'nin ilk kadın milletvekili)²⁰ olmuştur. Bu çalışmalara göre; Antalya, Seyhan, İzmir, Samsun, Muş, Trabzon, Erzurum ve Edirne illerinin ilk kadın milletvekillerinin meclis çalışmaları araştırılmış olmasına rağmen Isparta'nın ilk kadın Milletvekili Fatma Mihriban Erden'in meclis çalışmaları ile ilgili literatürde herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Bu sebeple bu çalışmada Isparta'nın ilk kadın Milletvekili Fatma Mihriban Erden'in TBMM'de yapmış olduğu kanun teklifleri, önermeleri, konuşmaları ve komisyon faaliyetlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu çalışma hem özgünlüğü ile literatüre katkı sunacak olması hem de gelecekteki milletvekillerine ışık tutacak olması adına önem arz etmektedir. Bu çalışmanın ortaya çıkmasında TBMM Tutanakları, TBMM kitapları, Resmî Gazete, Milletvekili Hal Tercümesi, Milletvekili Mazbatası, Türkiye İstatistik Kurumu, makaleler ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır. Çalışmada ana kaynak olarak meclis tutanakları incelenerek Isparta'nın ilk kadın Milletvekili F. Mihriban Erden'in mecliste yapmış olduğu faaliyetlerin ortaya çıkarılması sağlanmıştır.

Fatma Mihriban Erden'in Biyografisi

Fatma Mihriban Erden²¹

1917 yılında Denizli'de dünyaya gelen Fatma Mihriban Erden'in babası Ali Rıza Bey, annesi Macide Hanım'dır²². Ankara Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu mezunu olan F. Mihriban Erden, Fransızca bilmektedir²³. Uzmanlık dalı el sanatları olan F. Mihriban

-
- 17 Nevzat Erdoğan, "Muş'un İlk Kadın Milletvekili, Nermin Çiftçi (1924-2003)", *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 3, Sayı1, 2015, s. 9.
  - 18 Sadık Sarısamam, "Trabzon'un İlk Kadın Milletvekili Seniha Hızal'ın TBMM'deki Faaliyetleri", *Atatürk Yolu Dergisi*, Sayı167, 2020, s. 403.
  - 19 Sadık Sarısamam, "Erzurum'un İlk Kadın Milletvekili Nakiye Elgün'ün 5. Dönem TBMM'deki Faaliyetleri", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 22 (TBMM'nin 100. Yılı ve Millî İrade Özel Sayısı), 2020, s. 92.
  - 20 Savaş Sertel, "TBMM'de Bir Cumhuriyet Aydını: Dr. Fatma Memik", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı132, 2015, s.193.
  - 21 TBMM, *TBMM Albümü 1920-2010*, Cilt 3, TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Ankara 2010, s.1140.
  - 22 TBMM, "a.g.e.", 2009, s. 167.
  - 23 <https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/>

Erden²⁴, meslek hayatına 21.10.1938 tarihinde Adana İsmet İnönü Kız Enstitüsü'nde öğretmenlik ve müdür yardımcılığı yaparak başlamıştır. Buradan 20.09.1943 tarihinde²⁵ Tarsus Akşam Kız Sanat Okulu'na müdür olarak tayin olan F. Mihriban Erden²⁶, daha sonra 23.11.1946 tarihinde Çorum Kız Enstitüsü'nde öğretmenlik ve müdürlük görevlerine başlamıştır. Ardından Ankara Atatürk Kız Enstitüsü'nde müdürlük görevinde bulunan F. Mihriban Erden, 13.12.1949 tarihinde buradaki müdürlük görevinden kendi isteği üzerine müdür yardımcılığı görevine geçmiştir²⁷. F. Mihriban Erden, 4496 sayılı yabancı memleketlere gönderilecek memurlara dair kanun ile 1956 yılında 1 yıl süreliğine Fransa'da bulunmuştur²⁸. Daha sonra 15.07.1958 tarihinde Ankara Kız Teknik Öğretmen Olgunlaşma Enstitüsü Çiçek Atölye Şefliği görevine başlayan F. Mihriban Erden, 17.12.1959 tarihinde Milli Eğitim Bakanı'ndan teşekkür belgesi almıştır. Daha sonra 1974 yılında²⁹ Ankara Zübeyde Hanım Kız Meslek Lisesi'nde müdürlük yapmaya başlayan³⁰ F. Mihriban Erden, 1976 yılında emekli olmuştur³¹. TBMM'nin 17. dönemi için Anavatan Partisi'nden Isparta milletvekili seçilmiş³² ve 08.11.1983 tarihinde milletvekili mazbatasını almıştır³³. Erden, mecliste Milli Eğitim Komisyonu'nda³⁴ ve Tasnif Komisyonu'nda yer almıştır³⁵. 1 çocuğu olan Fatma Mihriban Erden 24.11.2004 tarihinde vefat etmiştir³⁶.

XVII. Dönem Isparta Milletvekili Fatma Mihriban Erden'in Meclis Faaliyetleri

6 Kasım 1983 tarihinde gerçekleşen milletvekili genel seçimleri ile meclise toplam 399 milletvekili seçilmesinin ardından³⁷, 24.11.1983 Perşembe günü milletvekilleri mecliste toplanmış ve 17. dönem TBMM'nin 1. birleşimi, TBMM'nin en yaşlı üyesi Emin Fahrettin Özdilek tarafından açılmıştır. Yasama organı içindeki en yaşlı üye olan Emin Fahrettin Özdilek ve en genç üyeler olan Geçici Kâtip Üyeleri Yavuz Köymen (Giresun Milletvekili) ve Cemal Özbilen (Kırklareli Milletvekili)'den oluşan Geçici Başkanlık Divanı görevine

[HT_3989_1_17.pdf](#) (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

24 TBMM, “a.g.e.”, 2009, s. 167.

25 https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/HT_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

26 TBMM, “a.g.e.”, 2010, s. 1140.

27 https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/HT_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

28 TBMM, “a.g.e.”, 2009, s. 167.

29 https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/HT_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

30 https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/milletvekillerimiz_sd.bilgi?p_donem=17&p_sicil=3989 (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

31 TBMM, “a.g.e.”, 2009, s. 167.

32 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.11.1983, s.3-4.

33 https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/SM_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

34 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 14.12.1983, s.42-47.

35 TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 12.09.1985, s.53.

36 TBMM, “a.g.e.”, 2010, s. 1140.

37 “Yüksek Seçim Kurulu Kararı”, “a.g.e.”, s.13.

anayasanın 5. maddesi gereğince başlamıştır³⁸. Meclisin 2. oturumu milletvekillerinin ant içmesiyle devam etmiş olup Isparta İlk Kadın Milletvekili Fatma Mihriban Erden ve Isparta'nın diğer milletvekilleri; Metin Ataman, İbrahim Fevzi Yaman ve Mustafa Kemal Togay bu oturumda ant içerek görevlerine resmi olarak başlamıştır³⁹. 24.12.1983 tarihinde ise Başbakan Turgut Özal tarafından kurulan Bakanlar Kurulu için güven oylaması yapılmış olup 400 üyeden 393'ü oy kullanmış ve 213 kabul oyu ile Bakanlar Kurulu güven oyu almıştır. Bu güven oylamasında Isparta Milletvekili Fatma Mihriban Erden de kabul oyu kullanarak hükümetin kurulmasına katkı sağlamıştır⁴⁰.

Kanun Teklifleri

Isparta İlk Kadın Milletvekili Fatma Mihriban Erden, TBMM'nin 2. yasama yılının 09.01.1985 tarihli 51. birleşiminde 10 arkadaşı ile birlikte kamu kurum ve kuruluşlarında gündüz bakımevi ve kreş açılarak bunların işletilmesi ile ilgili kanun teklifinde bulunmuştur⁴¹. Buradan anlaşılmaktadır ki; Ankara Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu mezunu olup hem çalışan bir bayan hem de anne olan Erden, kendi gibi kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan bayanların muzdarip olduğu gündüz bakımevi ve kreş sorununa kayıtsız kalmamıştır. Fatma Mihriban Erden'in aynı birleşimdeki bir başka kanun teklifi ise; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teşkilat ve görevleri ile ilgili olan 184 sayılı kanun hükmünde kararnamede bazı değişiklikler yapılması ile ilgili olmuş ve kararnamenin 15. maddesine

“İş teftiş kurulu ve müfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usulleri tüzükle düzenlenir”

fikrasının eklenmesini Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden ve 4 milletvekili arkadaşı teklif etmiştir. Bu milletvekilleri; F. Mihriban Erden (Isparta), Pertev Aşçıoğlu (Zonguldak), İbrahim Özdemir (İstanbul), Leyla Yeniay Köseoğlu (İstanbul) ve Ali Tanrıyar (İstanbul) olmuştur⁴².

Yine bu milletvekilleri, 184 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Sakatları Koruma Milli Koordinasyon Kurulunu içeren 27. maddenin 3. fıkrasının madde metninden çıkarılmasını teklif etmiştir. Çıkarılması teklif edilen bu maddede; Sakatları Koruma Milli Koordinasyon Kurulu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu tarafından davet edilecek olan üniversite öğretim üyelerinden birinin 3 yıllığına, Bakanlar Kurulunca kurulacak olan Teknik Komite'de başkan olarak görevlendirileceği ifade edilmiştir. Ayrıca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının yer almadığı durumlarda başkan olarak Teknik Komite Başkanı'nın görev yapacağı belirtilmiştir⁴³.

38 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.11.1983, s.2.

39 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.11.1983, s.3-4.

40 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.12.1983, s.143.

41 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 09.01.1985, s.149.

42 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 09.01.1985, s.168.

43 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 09.01.1985, s.173.

TBMM’de temsil ettiği Isparta ili hususunda hassas olan Erden, Isparta halkının sesine kulak vermiş olup 10.04.1985 tarihinde İbrahim Fevzi Yaman, Metin Ataman, Mustafa Kemal Tokay ve diğer illerden 10 milletvekili ile birlikte Isparta’nın Eğridir ilçesinin adının Eğirdir olarak değiştirilmesi hakkında kanun teklifi sunmuştur. Bu kanun teklifinin gerekçesi olarak şunları sunmuşlardır; “Eğridir’in, Libya Hükümdarı Krezüs tarafından M.Ö. 546’da kurulduğu ve uzun zaman hükümdarının adını taşıdığı ancak Eğridir’i Hamitoğulları’nın beylik merkezi yaptığı ve bunda da Hamitoğulları’nın Oğuzların Eğirdir boyundan gelmelerinin etkili olduğu dile getirilmiştir. Dündar Bey’in Eğirdir’de bastıkları paraların üstünde Eğirdir adının geçtiği, 1426’da Hamitoğulları Beyliği son bulunca II. Murat’ın Eğirdir’i Osmanlı hâkimiyetine geçirip Konya vilayetine bağlı Isparta Sancağının ilçe merkezi yaptığı ve Konya vilayet salnamelerinde adının yine Eğirdir olarak geçtiği ifade edilmiştir.” 1923’te il düzenlemesinde Isparta’nın ilçesi olarak kayıtlara geçen Eğirdir’in adının yine Eğridir değil de Eğirdir olarak kullanıldığı ve Isparta halkının Eğirdir adını benimseyip Eğridir adını benimsemediği belirtilmiştir. Halkın benimsememe sebebi olarak ise Eğridir isminde geçen eğri kelimesinin olumsuz etkisi gerekçe gösterilmiştir. Ayrıca resmi yazışmalarda Eğridir adının kullanıldığı ve bunun için karışıklığa sebep olmamak adına bunun değiştirilmesinin gerektiği savunulmuştur. Meclisin İçişleri Komisyonu’nun 17.04.1985 tarihli raporuna göre; komisyonun 16. birleşiminde İçişleri Bakanlığı temsilcisinin de katıldığı görüşmede, Eğridir adının Eğirdir olarak değiştirilmesini içeren kanun teklifi tartışıldıktan sonra gerekçesi uygun görülerek komisyon tarafından aynen kabul edilmiştir⁴⁴.

TBMM’nin 3. yasama yılında F. Mihriban Erden’in kanun tekliflerine bakıldığında ilk olarak çalışan bayanların çocuklarının bakım ihtiyaçları doğrultusunda ortaya çıkan kreş ve bakımevleri sorununun yer aldığı görülmektedir. Bu konu ile ilgili meclisin 11.03.1986 tarihli 77. birleşimde Ankara Milletvekili Neriman Elgin gündem dışı olarak 8 Mart Dünya Kadınlar Günü sebebiyle söz istemiştir. Elgin konuşmasında, Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden’in de aralarında bulunduğu 12 kadın milletvekili ile yaklaşık 1 yıl önce yasa teklifi sunduklarını; gerekçe olarak ise sanayileşme ve kentleşme ile birlikte kadınların da çalışmaya başlamasıyla çocuklarının bakım ihtiyaçlarının ortaya çıktığı böylece kreş ve bakımevlerine ihtiyacın daha da arttığını göstermiş, meclisin bu konuya değinmesi ve bir an önce tekliflerinin yasalaşmasını temenni etmiştir⁴⁵.

Meclisin 15.04.1986 tarihli 92. birleşimde TBMM’de, parlamentolararası Türk-Tunus Dostluk Grubu kurulmasına ait Bakanlık Tezkeresi, kurucular kurulu listesi ve yasama meclislerinin dış ilişkilerinin düzenlenmesi ile ilgili 16.01.1964 tarih ve 378 sayılı kanunu, Meclis Başkan Vekili Özer Gürbüz tarafından uygun bulunmuştur. Bu kanun, milletvekillerinin onayına sunulmuş ve kabul edilmiş olup Dostluk Grubu’nun kurucular listesinde F. Mihriban Erden’in de bulunduğu 4 milletvekili yer almıştır⁴⁶.

Uzmanlık dalı el sanatları olan ve meslek hayatında öğretmenlik, müdür, müdür yardımcılığı ve atölye şefliği görevinde bulunan F. Mihriban Erden’in meclis faaliyetlerinde

44 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 01.05.1985, s.284.

45 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 11.03.1986, s.15-16.

46 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 15.04.1986, s.469-470.

çıraklık ve ustalık kanununa dair çalışmalar da bulunmuştur. Meclisin 05.06.1986 tarihli 116. birleşimde çıraklık ve ustalık kanununu içeren kanun tasarısının yürürlük maddesi olan 43 ve bu kanunun yürütme maddesini içeren 44. maddesi yeni eklenen maddeler sebebiyle 45 ve 46. madde olarak teklif edildiği şekliyle kabul edilmiştir. Bu kanun tasarısını verenler arasında F. Mihriban Erden'in de ismi bulunmaktadır⁴⁷.

TBMM'nin 4. yasama yılında F. Mihriban Erden'in kanun tekliflerine bakıldığında; yine gündüz bakımevi ve kreş açılması, bunların işletilmesi ile ilgili kanun teklifinin gündeme getirildiği görülmektedir. Meclisin 01.09.1986 tarihli 1. birleşimde F. Mihriban Erden ve 10 arkadaşının birlikte vermiş olduğu kamu kurum ve kuruluşlarında gündüz bakımevi ve kreş açılması, bunların işletilmesi ile ilgili kanun teklifi yeniden gündeme gelmiş ve teklifin son durumunun Sağlık ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyon'unda olduğu görülmüştür⁴⁸.

Meclisin 01.10.1986 tarihli 8. birleşiminde 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı kanunla değişik 58. maddesinin (a) bendinin 4. fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili kanun teklifi ve Erden'in de dâhil olduğu Milli Eğitim Komisyonu'nun raporu ele alınmıştır. Ancak komisyon olmayınca kanun teklifinin görüşülmesi ertelenmiştir⁴⁹.

Yüksek öğretim hususundaki kanun teklifinde kararlı olan F. Mihriban Erden'in 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu hakkındaki kanun teklifinin görüşülmesine meclisin 4. yasama yılının 22.10.1986 tarihindeki 10. birleşiminde karar verilmiştir. Ancak Milli Eğitim Komisyonu Sözcüsü İsmail Dayı (Balıkesir)'nin bu yasa teklifi ve komisyon raporunu komisyona iadesini talep etmesi sebebiyle tasarı sonuçlanmamıştır. Meclis Başkanı bir defaya mahsus olmak üzere raporu komisyona iade etmeye karar vermiştir⁵⁰.

Meclisin 22.05.1987 tarihli 110. birleşiminde İstanbul Milletvekili Turgut Özal ve aralarında F. Mihriban Erden'in de yer aldığı 217 milletvekili, eski başbakanlardan Adnan Menderes, eski bakanlardan Hasan Polatkan ile Fatih Rüştü Zorlu'nun İmralı'da bulunan mezarlarının nakledilmesi ve adlarının bazı tesislerde yaşatılması ile ilgili kanun teklifi sunarak raporlarını oluşturmuşlardır⁵¹.

TBMM'nin 5. yasama yılında F. Mihriban Erden'in kanun tekliflerine bakıldığında;

Meclisin 16.10.1987 tarihli 3. birleşiminde F. Mihriban Erden'in de arasında yer aldığı Anavatan Partisi Grubu iki kanun teklifinde bulunmuştur. Bunların birincisi; seçimlerle ilgili bazı maddelerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifinin Anayasa Komisyonu'nda ve genel kurulda görüşülme usulü ile bazı illerde olağanüstü hallerin uzatılmasına ilişkin olmuş, ikincisi ise; TBMM'nin 29.11.1987 Pazar günü yapılması önerilen milletvekili seçiminin kesin sonuçlarının açıklanmasından sonraki 5. gün Saat 15.00'da bir araya gelmek üzere tatile girmesi hakkında olmuş ve teklifler mecliste kabul

47 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 05.06.1986, s.27.

48 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 01.09.1986, s.56.

49 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 01.10.1986, s.360.

50 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 22.10.1986, s.84-85.

51 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 22.05.1987, s.573.

edilmiştir⁵².

Önergeleri

F. Mihriban Erden'in TBMM'ye sunmuş olduğu önerilere bakıldığında; meclisin 1. yasama yılında F. Mihriban Erden'in de arasında bulunduğu 6 milletvekili 09.03.1954 tarihinde 6343 sayılı veterinerlik mesleğinin icrasına, veteriner hekimler birliği ve odaların yapacağı işler ve teşekkül tarzı ile ilgili kanun olmuştur. Bu kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılması ve yeni maddeler ilave edilmesi hakkında TBMM'ye sunulan kanun tasarisının 12.maddesinin son satırındaki cümlenin "*Türk Veteriner Hekimliği*" olarak düzeltilmesi önerilmiştir⁵³.

TBMM'nin 2. yasama yılında F. Mihriban Erden'in, 18.12.1984 tarihli 46. birleşiminde hastanelerin temizliği ile ilgili;

"Türkiye'de hastanelerden bazılarında temizliğin iyi yapılmadığını vatandaşların şikayetlerinden öğrenmiş bulunuyorum. Hastanelerimizin temizliği her ne kadar başhekimle yöneticilerin sorumluluğu altında ise de bazılarının yeteri kadar temiz tutulmadığı şikayetlerden anlaşılmaktadır. Hastanelerimiz, sağlık ocakları ile dispanserlerin sık sık temizlik denetiminin yapıp yapılmadığının açıklanmasını istiyorum"

şeklindeki sorusu meclis başkanı tarafından okutulmuş ve dönemin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mehmet Aydın tarafından soru cevaplandırılmıştır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mehmet Aydın, hastanelerin temizlik işlerinin temizlik şirketleri aracılığı ile çözüme kavuşturmayı düşündüklerini ve hatta 3-4 aydır bu konu üzerine çalışmalar yaptıklarını aktarmıştır⁵⁴. Yine aynı birleşimde F. Mihriban Erden'in diğer bir sorusu; Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı H. Hüsnü Doğan'a olmuştur. Meclis Başkanı, F. Mihriban Erden'in ağaç dikme ve ağaç bakımı ile ilgili olan;

"1- Ağaç dikme mevsiminde Türkiye'de her yaz yanan ormanların kaç katı veya kaçta kaçta kadar ağaç dikilebilmektedir?"

2- Kırsal kesimlerdeki meyve ağaçları her yıl bakımdan geçirilerek sahiplerine bilgi verilmekte midir?"

şeklindeki iki sorusunu okutarak bakandan soruyu cevaplamasını istemiştir. Bakan; 5 Aralık 1984'e kadar 92 bin hektar alanın ağaçlandırıldığı, ağaçlandırmanın yıl sonuna kadar 100 bin hektarın üzerine çıkacağı ve yanan ormanların ağaçlandırılan miktarın %7'si kadar olduğunu aktarmıştır⁵⁵.

Meclisin 16.01.1985 tarihli 54. birleşiminde 1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri kanununda bazı değişiklik yapılması ile ilgili kanun tasarısı görüşülmüştür. Tasarının 2. maddesi için Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden, İstanbul Milletvekili Fazıl Osman Yöney, İstanbul Milletvekili Recep Ercüment Konurkman, Uşak Milletvekili Mümtaz Güler, İstanbul Milletvekili Hayrettin Elmas ve Balıkesir Milletvekili İsmail Dayı'nın

52 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 16.10.1987, s.188-201.

53 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 03.04.1984, s.208-211.

54 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 18.12.1984, s.339.

55 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 18.12.1984, s.415.

imzalarından oluşan bir önerge sunulmuştur. Bu önergeye göre; 2. maddede yer alan miktar “iki yüz bin lira” yerine “beş yüz bin lira” olarak önerilmiştir. Adalet Bakanı M. Necat Elden, 2. madde ile ilgili farklı önerileri olduğunu belirterek 2. maddenin yeniden gözden geçirilmek üzere komisyona gönderilmesini istemiş ve Meclis Başkanı 2. maddeyi komisyona iade etmiştir⁵⁶. Yine aynı birleşimde Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden ve 5 milletvekili arkadaşı, 1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri hakkındaki kanunun 24. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “250 bin lirayı geçmeyen” ifadesi yerine “500 bin lirayı geçmeyen” şeklinde değiştirilmesini teklif etmiştir⁵⁷.

Meclisin 26.02.1985 tarihli 65. birleşiminde Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden ve 5 milletvekili arkadaşı, 1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri kanun tasarısının 427. maddesinin 2, 3, 4 ve 5. fıkralarında bulunan tutarlar ile ilgili değişiklik yapılmasını teklif etmişler ancak daha sonra önergeyi çekmişlerdir⁵⁸.

Meclisin 26.03.1985 tarihli 77. birleşiminde Isparta Milletvekilleri F. Mihriban Erden, İstanbul Milletvekili Behiç Sadi Abbasoğlu, Bingöl Milletvekili Hakkı Artukarslan, Ankara Milletvekili Hazım Kutay ve Ankara Milletvekili İsmail Saruhan, köy kanununun 74. maddesine bir fıkra ilave edilmesi ile ilgili kanun tasarısının birinci fıkrasında yer alan

“Bu şekilde görevlendirilen geçici köy korucularına görevleri süresince ödenecek ücret ile hizmetin bitiminde verilecek tazminat miktarı”

ifadesinden sonra “ile giyim bedelleri” ifadesinin eklenmesi teklifinde bulunmuştur. Meclis Başkanı, Plan ve Bütçe Komisyonu’na bu teklife katılıp katılmadıklarını sormuş ve komisyondan katılıyor cevabını almıştır. Ardından meclis başkanı aynı soruyu hükümete sormuş, hükümette teklife katıldıklarını belirttiği için teklif, milletvekillerinin oylamasına sunulmuş ve oylama sonucunda kabul edilmiştir⁵⁹.

TBMM’nin 3. yasama yılında F. Mihriban Erden’in önergelerine bakıldığında;

Meclisin 3. yasama yılı 04.12.1985 tarihinde yapılan 37. birleşiminde 2664 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun maddeleri görüşülmüştür⁶⁰. Görüşülen bu kanunun 118. maddesinin (A) fıkrasının madde metninden çıkarılmasını teklif eden Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden, Muğla Milletvekili Ahmet Altınbaş, Balıkesir Milletvekili İsmail Dayı, İstanbul Milletvekili Halil Orhan Ergüder, Niğde Milletvekili Haydar Özalp ve Kayseri Milletvekili Nuh Mehmet Kaşıkçının önergesi oylama sonucunda kabul edilmiştir⁶¹. Aynı birleşimde Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden, İstanbul Milletvekili Halil Orhan Ergüder, Kütahya Milletvekilleri Ahmet Ekici ve Ahmet Büyükuğur, Gümüşhane Milletvekili İbrahim Turan aynı kanunun 126. maddesinin başlığının değiştirilmesi ve söz konusu bu maddeye (a) denilerek, (b) fıkrası olarak müzeye girişte alınacak ücretler ve madenlerden belediyelere pay ayrılması ile ilgili bir fıkra eklenmesini teklif etmiştir. Oylama sonucunda

56 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 16.01.1985, s.311.

57 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 16.01.1985, s.321.

58 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 26.02.1985, s.173-174.

59 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 26.02.1985, s.271-273

60 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 04.12.1985, s.287.

61 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 04.12.1985, s.291-293.

önerge kabul edilmiştir⁶². Yine aynı birleşimde F. Mihriban Erden, Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu, Bursa Milletvekilleri Kemal İğrek ve Fahir Sabuniş, Konya Milletvekili Nihat Harmancı, Gaziantep Milletvekili Ünal Yaşar ve Afyon Milletvekili Nihat Türker görüşülen bazı vergi kanunlarında değişiklik yapılması ile ilgili kanun tasarısının 2. maddesinin (b) fıkrasında bulunan 31.12.1985 tarihinin 01.04.1986 olarak değiştirilmesini teklif etmiş ve oylama sonucu öneri kabul edilmiştir⁶³.

Meclisin 22.12.1985 tarihli 52. birleşiminde 1986 mali yılı bütçe kanunu tasarısı görüşülmüş olup F. Mihriban Erden ve 7 milletvekili tasarının (j) fıkrası sonuna “*ile 06.06.1985 tarih ve 3222 sayılı kanunun 2. maddesi uyarınca yapılacak ödemeler*” ifadesinin eklenmesini teklif etmiş ve önerge kabul edilmiştir⁶⁴. Yine aynı birleşimde, görüşülmekte olan 1986 mali yılı bütçe kanunu tasarısının 56. maddesinin birinci paragrafının en sonunda bulunan “*ücretlerinden müstesnadır*” ifadesindeki kelimeler arasına parantez içinde “*katma değer vergisi hariç*” ifadesinin eklenmesi Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden ve 8 milletvekili arkadaşları tarafından teklif edilmiştir. Oylamaya sunulan 56. maddedeki bu değişiklik kabul edilmiştir⁶⁵. Yine aynı kanun tasarısında F. Mihriban Erden ve 8 milletvekili arkadaşları 9. maddenin yeniden düzenlenmesi için bir öneri teklif etmiş ve sunulan teklif oylama sonucu kabul edilmiştir⁶⁶.

19.12.1985 tarihinde eski Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu'nun, zor durumda olan Başak Şirketler Grubu'nu kurtarmak adına Anadolu Bankası'nın giriştiği operasyonlara muvafakat etmesi ile ilgili Ekonomik İşler Yüksek Kurulu kararı ve Bakanlar Kurulu kararı bulunmaması nedeniyle anayasanın 100. maddesi gereğince Eski Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu hakkında meclis soruşturması açılması talep edilmiştir. Meclisin 24.12.1985 tarihli 54. birleşiminde bu konu görüşülmüştür. Bu konuyla ilgili açılan meclis soruşturması teklifinde bulunan milletvekilleri arasında F. Mihriban Erden de yer almıştır⁶⁷.

Meclisin 23.01.1986 tarihli 64. birleşiminde sinema, video ve müzik eserleri kanununun 11. Maddesinin (C) fıkrasının

“(C) 8. Maddenin 1. fıkrasındaki yerli eserler için yasağa uymayanlar, 2 milyon liradan 100 milyon liraya kadar ağır para cezası, yabancı eserler için 5846 sayılı fikir ve sanat eserleri kanunu hükümleri uygulanır”

şeklinde değiştirilmesini F. Mihriban Erden ve 4 milletvekili tarafından teklif edilmiş (TBMMTD, 23.01.1986, s.591) ancak kabul edilmemiştir⁶⁸.

Meclisin 22.05.1986 tarihli 109. birleşiminde İstanbul Milletvekili İbrahim Özdemir ve 7 arkadaşının 24.02.1984 tarih ve 2981 sayılı kanunda bazı maddelerin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı yeni maddeler eklenmesi ile ilgili kanun teklifi ile birlikte Bayındırlık,

62 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 04.12.1985, s.305-306.

63 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 04.12.1985, s.320.

64 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.12.1985, s.671-672.

65 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.12.1985, s.702-703.

66 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.12.1985, s.706-707.

67 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.12.1985, s.9.

68 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 23.01.1986, s.593.

Turizm, Ulaştırma ve İmar Komisyonu'nun raporu ele alınmıştır⁶⁹. Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden ve 4 milletvekili bu teklif ile ilgili 4. maddeyle değiştirilen 10. maddenin (a) bendinin ilk satırındaki “*il özel idaresi veya vakıflar idaresinin yetki ve tasarrufunda bulunan araziler*” tabirinin değiştirilerek “*İl Özel İdaresine ait veya Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün idare ettiği arsa veya araziler üzerinde*” şeklinde olmasını teklif etmiştir⁷⁰.

F. Mihriban Erden ve 5 milletvekili, meclisin 03.06.1986 tarihli 114. birleşiminde 3065 sayılı katma değer vergisi kanununun 19. maddesinden sonra 20. madde olarak iki hükmü bulunan yeni bir madde eklenmesi ve daha sonraki madde numaralarının buna göre düzenlenmesi teklifinde bulunmuş ancak önerileri meclis başkanlığınca kabul edilmemiştir. Sebep olarak ise meclis başkanı bunun yeni bir teklif olarak verilebileceğini belirtmiştir⁷¹.

Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden, 04.11.1981 tarih ve 2880 sayılı kanunla değişik 58. maddesinin (a) bendinin 4. fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili bir kanun teklifi sunmuş olup bu teklif 25.05.1986 tarihinde ilgili birimlere dağıtılmıştır⁷². Meclisin 4. yasama yılı 3. birleşiminde F. Mihriban Erden ve 5 milletvekili arkadaşı 1402 sayılı sıkı yönetim kanununun 3. maddesine (r) bendi adıyla ilave yapılmasını teklif etmiş ve bu maddeye ilave yapılmıştır⁷³. Yine aynı birleşimde görüşülmekte olan kanun tasarısının 2. maddesine F. Mihriban ve 5 arkadaşı tarafından (p) bendi eklenmesi teklif edilmiş ve bu bent ilave edilmiştir⁷⁴.

TBMM'nin 4. yasama yılında F. Mihriban Erden'in önerilerine bakıldığında;

Meclisin 4. yasama yılı 11.03.1987 tarihli 75. birleşiminde F. Mihriban Erden ve 80 milletvekili, ülkede var olan huzur ve güveni bozmaya, milli birlik ve beraberlik duygularını yıkmaya yönelik mevcut veya olabilecek her türlü bölücü, komünist terörist ve irticai faaliyetler hakkında hükümetin çalışmaları ve alınan önlemler ile ilgili bilgi sahibi olmak için bir görüşme açılmasını teklif etmiş ve öneri kabul edilmiştir⁷⁵.

Ayrıca meclisin 18.03.1987 tarihli 78. birleşiminde F. Mihriban Erden ve 4 milletvekili, “*temel kanunlar*” başlığıyla yeni bir madde teklif etmiş olup bu madde şöyledir;

“*Medeni kanun, ceza kanunu gibi temel kanunları bütünüyle değiştiren kanun tasarılarının genel kurulda görüşülmesi için özel görüşme usulü tespitine, hükümetin veya esas komisyon teklifi, danışma kurulunun tavsiyesi üzerine genel kurulca karar verilebilir*”. Ancak Anayasa Komisyonu Başkanı Kâmil T. Coşkunoglu (Ankara), “*temel kanunlar*” başlığıyla teklif edilen bu maddenin zorunlu olduğunu ancak komisyonun yeterli sayıda üyesi birleşimde bulunmadığı için katılamadıklarını söylemiştir⁷⁶.

Meclisin 12.06.1987 tarihli 115. birleşiminde, tarımın teşviki ve çiftçilerin

69 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.05.1986, s.261.

70 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.05.1986, s.281.

71 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 03.06.1986, s.190-199.

72 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 03.06.1986, s.460.

73 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 03.09.1986, s.145.

74 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 03.09.1986, s.155.

75 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 11.03.1987, s.449-452.

76 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 18.03.1987, s.607.

desteklenmesi, 5422 sayılı kurumlar vergisi kanunu ve 193 sayılı gelir vergisi kanunu hakkında Plan ve Bütçe Komisyonu doğrultusunda bir maddesinde değişiklik yapılması için F. Mihriban Erden ve 4 milletvekili kanun tasarısı önerisi sunmuştur⁷⁷.

TBMM'nin 5. yasama yılında F. Mihriban Erden'in önerilerine bakıldığında;

Meclisin 5. yasama yılının 3. birleşiminde F. Mihriban Erden ve 15 arkadaşı, 10.06.1983 tarihli ve 2839 sayılı milletvekili seçim kanunu, 10.09.1987 tarih 3403 sayılı seçimler ile ilgili bazı kanunların değiştirilmesi ve TBMM'nin 18. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde değişiklik yapılması ile ilgili kanun teklifinin oylanması için açık oylama tekliflerini sunmuş olup bunlar kabul edilmiştir⁷⁸.

Konuşmaları

Isparta milletvekili F. Mihriban Erden'in mecliste duygu ve düşüncelerini dile getirdiği konuşmalara bakıldığında; kadın hakları, kadının Türk toplumundaki yeri, önemi ve eğitim üzerine konuşmalar yaptığı görülmektedir. Bir kadın olarak kadın hakları üzerine hassasiyetle duran F. Mihriban Erden ve 12 kadın milletvekiline, meclis başkanı tarafından TBMM'nin 17. dönemi 2. yasama yılının 05.12.1984 tarihli 34. birleşiminde, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 50. yıl dönümü sebebiyle 5'er dakikalık konuşma yapmaları için söz hakkı verilmiştir. Milletvekillerinin konuşma sıraları seçim çevresi ve soyada göre alfabetik sırayla şu şekilde olmuştur:

1. Ankara Milletvekili Neriman Elgin
2. Ankara Milletvekili Göksel Kalaycıoğlu
3. Ankara Milletvekili Fatma Rezan Şahinkaya
4. Edirne Milletvekili Türkan Turgut Arıkan
5. Isparta Milletvekili Fatma Mihriban Erden
6. İstanbul Milletvekili İmren Aykut
7. İstanbul Milletvekili Leyla Yeniay
8. İstanbul Milletvekili Tülay Öney
9. İstanbul Milletvekili Günseli Özkaya
10. İstanbul Milletvekili Arife Necla Tekinel
11. İzmir Milletvekili Işıl Saygın
12. Ordu Milletvekili Bahriye Üçok⁷⁹.

Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden'in konuşması şu şekildedir:

“Sayın Başkan, Sayın Parlamento Üyeleri ve Sayın Misafirlerimiz;

77 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 12.06.1987, s.140.

78 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 16.10.1987, s.239-240.

79 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 05.12.1984, s.782-783.

Türk kadınının seçme-seçilme ve eşit sayılma hakkını kutlama töreninin 50. yılını idrak ettiğimiz bugün yüksek huzurunuzda söz almak benim için onur verici olmuştur.

Önce, Türk milletinin kurtarıcısı Büyük Atatürk'ün Türk kadınına ait olmak üzere söylediği birçok sözünden birini burada tekrar etmekle konuşmama başlamak istiyorum.

“Milletimiz kuvvetli bir millet olmaya azmetmiştir. Bugünün ihtiyaçlarından biri de kadınlarımızın her hususta yükselmelerini sağlamaktır. Bundan dolayı kadınlarımız da alim ve fen bilgini olacaklar ve erkeklerin geçtikleri bütün öğrenim derecelerinden geçeceklerdir (Kemal Atatürk)”.

Atatürk'ün Türk kadını hakkında bunun gibi sayısız beyanatını hatırlayacak olursak, Türk kadını Atatürk İnkılabı ile tarihte hak ettiği yere gelmiştir. Cumhuriyet devrine girişle, sosyal ve siyasal haklarına sahip olan, evinin içinde ve dışında yoğun çalışma temposu ile sesini duyurmaya çalışan birçok kadını, enerjisi, barışseverliği fedakârlığı, akliselimi ile bazı hükümetlere de örnek olmuştur. Buna rağmen kadınlarımızın erkeklerle eşit oranda hak ve eğitime sahip oldukları halde eşitliğin çok yerde yalnızca kâğıt üzerinde ve işlemeden kanun sayfalarında kaldığını üzüntü ile görüyoruz.

Sayın Parlamento üyeleri, yurdumuzun mümkün olan her köşesine okuma-yazma seferberliği ile örgün, yaygın eğitimi, gece kursları, sağlık ocakları götürülerek eğitimeye çalışılan kadın ve genç kızlarımızın öğrenme oranı yeterli değildir. Bu yetersizlik oldukça düşündürücüdür. Çünkü evine ekonomik katkıda bulunmak üzere gündüz dairede ya da tarlada gece de evinde çalışan kadın, evdeki işlerini erkeği ile paylaşmamaktadır. Şehirde ve köyde birçok erkek, günlük işlerinden sonra ya dışarıda oyalanır ya da evde dinlenmeyi tercih eder. Bu erkekler, çok iş ve sorumluluk yükledikleri kadınlarının eğitimine, işlerin aksamaması ve bilinçlenmemeleri için karşı çıkmaktadırlar.

Kadın, devamlı çocuk dünyaya getirmeye çocuğu olmuyorsa kocasının eve getireceği kadın ile de iyi geçinmeye mecburdur. Muhterem parlamento üyeleri, savaşta ve barışta erkeğinin yanında bulunup fikir ve hayat arkadaşı olan, dünyaya getirip dâhiler yetiştiren kadını, siyasi hayatta ve sorumlu siyasetçi olarak kabul edip geri kalmışlığın süratle eğitimeye yardımcı olmalıyız.

O halde, yine pek çok kadınlarımızın münevver bir topluma ayak uydurabilmesine, eğitimeye izin verecek olan; fakat eğitimden ve düzenli bir aile hayatını yürütmekten yoksun bulunan birçok erkeği de önce eğitmek, bilinçlendirmek zorundayız. Aksi halde erkeğin baskısı altındaki ve bunu doğal görüp benimsemiş kadın öğrenemeyecek; ailesine, milletine faydalı olamayacak, bundan da tüm toplum zarar görecektir. Teşekkür ederim, saygılarımla”⁸⁰. Bu konuşmasında Erden, Cumhuriyetle birlikte sesini duyurmaya çalışan kadınların sesine ses olduklarını, kadınlara hak ettikleri değerin verilmesi gerektiği, sadece kâğıt üzerinde gösterilen bir hakkın, gerçek anlamda bir hak olamayacağı, uygulamanın önemli olduğu ve bunun için de ilk önce erkeklerin eğitilmesinin gerekliliği üzerinde durmuştur.

F. Mihriban Erden'in bir diğer konuşması; meclisin 4. yasama yılının 18.12.1986 tarihli 45. birleşiminde, 1987 mali yılı genel ve katma bütçe kanun tasarıları ile 1985 mali yılı kesin

hesap kanunu tasarısı üzerindeki görüşmeler sırasında olmuştur. Bu görüşmelerde Anavatan Partisi Grubu adına F. Mihriban Erden,ERCÜMENT KONUKMAN, Mehmet Ali Doğuşlu ve Abdullah Altıntaş söz hakkı almıştır⁸¹. Bu görüşmelerde ülkedeki eğitim üzerine konuşma yapan F. Mihriban Erden; Türkiye’de genel lise yerine mesleki eğitim veren okulların sayısının arttığına ve Anavatan hükümetinin ülkeye getirdiği 3308 sayılı çıraklık ve meslek eğitimi kanununun yeni imkanları ile 5 ayda 40.000 çırakın eğitime başladığına, giderek bu sayının daha da artacağına ve kaliteli işçi ile sanatkâr sahası açılacağına değinmiştir. Ayrıca F. Mihriban Erden, eğitim ile ilgili bu çalışmalarını gerçekleştirebilmek için hayırsever halkın yardımlarının da olması gerektiğine, “*kendi okulunu kendin yap*” kampanyasına daha çok yardımda bulunmaları gerektiğine ancak bu sayede ülkedeki ikili ve üçlü eğitime son verilebileceğine de değinmiştir. Bunların yanında anaokullarının çoğaltılması, özel eğitime muhtaç ve sakat çocuklara eğitim imkânının gerekliliğini vurgulamış; aile ve nüfus planlaması doğrultusunda iyi yetiştirebilecek kadar çocuk sahibi olunması gerektiğini ifade etmiştir. Son olarak ise Erden, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın 1987 yılı bütçesine destek beklediklerini vurgulamıştır⁸².

Komisyon Faaliyetleri

TBMM’de Milli Eğitim Komisyonu’nda görev alan Isparta’nın İlk Kadın Milletvekili Fatma Mihriban Erden’in, komisyona dâhil oluşu ve meclisteki komisyon faaliyetleri ise şu şekildedir; TBMM’nin 17. döneminin 1. yasama yılı 8. birleşimi 14.12.1983 Çarşamba günü yapılmış olup bu birleşimde TBMM Komisyonlarına üye seçimi gerçekleştirilmiştir. Milli Eğitim Komisyonu üyeliği için aday listesine dahil edilen Fatma Mihriban Erden, Anavatan Partisi’nden 10 üye ile birlikte komisyonda aday olmuştur. Aday listesinde bulunan milletvekilleri ve temsil ettikleri iller şu şekildedir: Abdullah Altıntaş (Afyon), İsmet Özarslan (Amasya), Mehmet Sağdıç (Ankara), Mehmet Özdemir (Elâzığ), Kâmrân Karaman (Hatay), Hamit Melek (Hatay), Alaettin Kısakürek (Kahramanmaraş), Kemal Or (Konya), Arif Şevket Bilgin (Rize) ve Mümtaz Güler (Uşak). Komisyon üyelerinin seçiminden sonra TBMM Başkanı, komisyonların ve meclisin bir an evvel faaliyetlerine başlayabilmeleri için komisyonlara seçilen üyelerin, aynı gün başkanlıkça gösterilen saatte toplanarak içtüzüğün 25. maddesi gereğince; başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üyelerini seçmelerini istemiştir. Fatma Mihriban Erden’in de aralarında bulunduğu Milli Eğitim Komisyonu’ndan, 14.12.1983 tarihinde saat 16.30’da toplanarak seçimlerini yapmaları başkanlıkça istenmiştir⁸³. Milli Eğitim Komisyonu üyeleri arasında yapılan seçimde Başkan: Konya Milletvekili Kemal Or, Başkan Vekili: Amasya Milletvekili İsmet Özarslan, Sözcü: Ankara Milletvekili Mehmet Sağdıç ve Kâtip: Elâzığ Milletvekili Mehmet Özdemir olmuştur⁸⁴.

Milli Eğitim Komisyonunda faaliyet gösteren F. Mihriban Erden’in komisyondaki çalışmaları şu şekildedir: meclisin 1. yasama yılında 27.02.1984 tarihinde yapılan 39.

81 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 18.12.1986, s.587.

82 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 18.12.1986, s.460.

83 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 14.12.1983, s.42-47.

84 “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 29.02.1984, s.16.

birleşimde Ankara Milletvekili Halil Şıvgın ve 6 arkadaşı kanun teklifi yapmış olup teklif 04.11.1981 tarihli ve 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'na geçici bir madde ilave edilmesi ile ilgili olmuştur. Bunun için Milli Eğitim Bakanı ve YÖK Başkanı'nın da hazır bulunduğu bir toplantı gerçekleştirilmiş ve Milli Eğitim Komisyonu'na gelen öneriler de dikkate alınarak komisyon metni yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlenmeye göre; F. Mihriban Erden'in de yer aldığı komisyonca, çeşitli sebeplerle üniversite ile ilişkisi kesilen öğrencilerin bazı durumlarda af edileceği ve bu öğrencilerin tekrar eğitim-öğretime geri dönebileceklerini içeren maddeler belirlenmiş ve imzalanarak başkanlığa sunulmuştur⁸⁵.

Ayrıca 03.07.1984 Tarihli Esas No: 1/537 Karar No:3 olan Meclis Milli Eğitim Komisyonu Raporuna göre; Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca hazırlanan ve Milli Eğitim Komisyonuna sunulan "08.06.1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun bazı maddelerinin değiştirilmesi, geçici bir maddenin kaldırılması ve bir ek madde eklenmesi" hakkındaki kanun tasarısını F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu komisyon oy birliği ile kabul etmiştir. Komisyon, raporunu 03.07.1984 tarihinde genel kurulun tasvipleri üzerine yüksek başkanlığa sunmuştur⁸⁶.

TBMM'nin 2. yasama yılında F. Mihriban Erden'in Milli Eğitim Komisyonu'ndaki faaliyetlerine bakıldığında; meclisin 2. yasama yılının 31. birleşimi 28.11.1984 tarihinde yapılmış ve bu birleşimde Polis Yüksek Öğretim Kanun Tasarısı hakkında görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu Milli Eğitim Komisyonu çalışmalarında bulunarak öneriler sunmuştur⁸⁷. Örneğin; Milli Eğitim Komisyonu, tasarının 1. maddesinde "Emniyet Genel Müdürlüğü" ibaresinin geçmesi nedeniyle 2. madde de aynı ibareye gerek olmadığı ifade edilmiş ve Komisyon Başkanı Kemal Or tarafından karar bildirilmiştir⁸⁸. Meclisin 31. birleşiminde görüşülen;

"Emniyet genel Müdürlüğüne tespit edilecek akademik kontenjanı polis kolejleri ile lise ve dengi okul mezunları arasında yapılacak yazılı ve sözlü sınavlarda en yüksek puanları alanlarla doldurulur. Kontenjanın en az %25'i lise ve dengi okul mezunlarına ayrılır"

önergesi için Milli Eğitim Komisyonu'na katılıp katılmadıkları milletvekillerine meclis başkanı tarafından sorulduğunda, Milli Eğitim Komisyonu Başkanı Konya Milletvekili Kemal Or, komisyonca katıldıklarını ifade etmiştir. İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut da önergeye katıldıklarını bildirdikten sonra ise meclis başkanı önergeyi oylamaya sunmuş ve oylama sonucunda önerge kabul edilmiştir⁸⁹. Yine aynı birleşiminde Polis Yüksek Öğretim Kanun Tasarısı'nın 3. maddesi Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu Milli Eğitim Komisyonu tarafından;

"Lisansüstü: Polis Akademisi'ne dayalı olarak akademik seviyede ve kanuni süre içinde uzmanlık eğitimini içeren yüksek öğretim düzeyidir"

85 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 29.02.1984, s.16.

86 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 11.07.1984, s. 99.

87 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 28.11.1984, s.557-599.

88 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 28.11.1984, s.557.

89 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 28.11.1984, s.582.

şeklinde yeniden düzenlenmiştir⁹⁰.

Meclisin 11.06.1985 tarihli 111. birleşiminde Türkiye Cumhuriyeti ve Birleşik Arap Emirlikleri Hükümetleri arasında 09.08.1984 tarihinde imzalanan Kültür Antlaşmasının onaylanmasının uygunluğuna dair kanun tasarısı, F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu Milli Eğitim Komisyonu'na incelenmesi için gönderilmiştir. Bu kanun tasarısı, komisyonun 11.04.1985 tarihli 10. birleşiminde Dış İşleri, Milli Eğitim Gençlik ve Kültür ve Turizm Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla incelenmiştir. Tasarının gerekçesi olarak, ülkemizin son yıllarda Ortadoğu ve Körfez ülkelerine yönelik sergilediği dış politika ve ekonomi politikasına paralel şekilde bu ülkeler ile kültürel alandaki faaliyetleri daha çok arttırmak ve ilişkileri yasal bir dayanağa bağlamak için de Türkiye-Birleşik Arap Emirlikleri Kültür Antlaşması'nın imzalanmasının gerekliliği gösterilmiştir. Komisyonun görüşü ise; Türkiye ile Birleşik Arap Emirlikleri'nin geçmişindeki manevi bağların ve ortak kültür değerlerin etkisinde ve izinde; her türlü kültür, sanat, bilim ve teknoloji çalışmalarını teşvik etmek ve geliştirmek olmuştur. Bu sebeple Milli Eğitim Komisyonu, tasarıyı aynen kabul etmiş ve Dış İşleri Komisyonu'na iletmek üzere Yüksek Başkanlığa 19.04.1985 tarihli Milli Eğitim Komisyon Raporu olarak sunmuştur⁹¹.

TBMM'nin 3. yasama yılında F. Mihriban Erden'in komisyon faaliyetlerine bakıldığında;

TBMM'nin 3. yasama yılının 12.09.1985 tarihli 3. birleşimi Tasnif Komisyonu'nun belirlenmesiyle başlamıştır. Tasnif Komisyonu; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı, Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden, Çorum Milletvekili Ünal Akkaya, Zonguldak Milletvekili Veysel Atasoy ve Adana Milletvekili Metin Üstünel'den oluşmuştur. Tasnif Komisyonu'nun raporuna göre; TBMM geçici başkanlığı için yapılan seçimde 3. tur oylamaya 369 üye katılmış ve Trabzon Milletvekili Necmettin Karaduman 216 oy ile anayasanın 94. maddesinde 3. turda gerekli olan salt çoğunluğu alarak TBMM geçici başkanlığına seçilmiştir⁹².

Meclisin 02.10.1985 tarihli 11. birleşimde Milli Eğitim Komisyonu, Anayasa Komisyonu, Adalet Komisyonu, Dış İşleri Komisyonu gibi komisyon üyelikleri yeniden seçilmiştir. Milli Eğitim Komisyonu için ANAP'tan Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu aday listesi oylamaya sunulmuş olup bu adaylar kabul edilmiştir⁹³.

TBMM'nin 3. yasama yılında, Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nda bir maddenin değiştirilmesi ile ilgili kanun tasarısı, Milli Eğitim Komisyonu'nun 07.06.1985 tarihli 10. birleşiminde Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı ile müşavirlerinin de katılımıyla incelenmiştir. Mihriban Erden'in de aralarında yer aldığı Milli Eğitim Komisyonunun, bu kanun tasarısının maddelerinin bazı cümlelerinde değişiklik yaparak tasarıyı kabul ettikleri, Milli Eğitim Komisyonu'nun Esas No: 1/701, Karar No: 9 olan 07.06.1985 tarihli

90 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 28.11.1984, s.597.

91 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 11.06.1985, s.336.

92 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 12.09.1985, s.53.

93 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 12.09.1985, s.238-241.

raporundan anlaşılmaktadır⁹⁴.

Meclisin 06.12.1985 tarihli 55. birleşiminde Milli Eğitim Komisyonu, 2547 sayılı yüksek öğretim kanununda yapılması istenen değişiklikler hakkındaki kanun tasarısı ile ilgili raporunu sunmuş olup komisyonda yer alan F. Mihriban Erden'in de bu raporda imzası bulunmaktadır⁹⁵.

Meclisin 05.03.1986 tarihinde yapılan 75. birleşiminde Gaziantep Milletvekili A. Ata Aksu ve 110 arkadaşının 1117 sayılı, Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu'nda bazı maddelerin değiştirilmesi, Türk Ceza Kanunu'nun 426, 427, 428. maddelerinin değiştirilmesi ve 1117 sayılı kanuna ilave maddeler eklenmesi ile ilgili kanun teklifleri, F. Mihriban Erden'in de yer aldığı Milli Eğitim Komisyonu'nun 20.02.1986 tarihli 4. birleşiminde teklif sahibi ve hükümet temsilcisinin de katılımıyla incelenerek görüşülmüştür. Komisyon önergede bulunan bazı maddeleri aynen kabul ederken bazı maddelerinde düzenleme yaparak raporunu Adalet Komisyonu'na sunmak üzere başkanlığa 25.02.1986 tarihinde göndermiştir⁹⁶. Bu kanun tasarısı meclisin gündemine 06.03.1986 tarihinde yapılan 76. birleşiminde gelerek milletvekillerinin oylarına sunulmuştur. Oylama sonucunda 228 milletvekili oy kullanmış ve F. Mihriban Erden ile 160 milletvekilinin kabul oyu kullanmasıyla tasarı kanunlaşmıştır⁹⁷.

Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü'nün teşkilat ve görevleri ile ilgili kanun tasarısı ile Sakarya Milletvekili Nihat Akpak ve 11 arkadaşının Türk Spor Kanunu teklifi, F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu Milli Eğitim Komisyonu'nun 30.04.1986 tarihli 5. birleşiminde Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanı ile müşavirlerinin de katılımıyla incelenerek görüşülmüştür. Komisyon, kanun tasarısındaki bazı maddeleri aynen kabul ederken bazı maddelerinde değişiklikler yapmıştır. Daha sonra ise komisyon, raporunu Plan ve Bütçe Komisyonu'na göndermek üzere 01.05.1986 tarihinde başkanlığa göndermiştir⁹⁸. Bu kanun tasarısı meclisin 21.05.1986 tarihinde yapılan 108. birleşiminde oylanmıştır. Isparta Milletvekili F. Mihriban Erden ve 84 milletvekili bu oylamaya katılmamasına rağmen 305 milletvekili oylamaya katılmış olup 254 kabul oyu ile tasarı kanunlaşmıştır⁹⁹.

Meclisin 02.06.1986 tarihindeki 113. birleşiminde F. Mihriban Erden'in 04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı kanunla değişik 58. maddesinin (a) bendinin 4. fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi ve Milli Eğitim Komisyonu raporu gündeme alınmıştır. Yine aynı birleşimde 2977 sayılı idari usul ve işlemlerin yeniden düzenlenmesi ile ilgili yetki kanununun süresinin uzatılması hakkında kanun tasarısı oylamaya sunulmuş olup 185 kabul oyu ile bu tasarı kanunlaşmıştır. F. Mihriban Erden bu tasarı için kabul oyu kullanmıştır¹⁰⁰. Ayrıca Milli

94 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 20.10.1985, s.349.

95 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 06.12.1985, s.384.

96 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 05.03.1986, s.408-409.

97 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 06.03.1986, s.577.

98 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 15.05.1986, s.140.

99 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 21.05.1986, s.257-260.

100 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 02.06.1986, s.146.

Eğitim Komisyonu'nun 21.05.1986 tarihli 6. birleşiminde çıraklık ve meslek eğitimi kanunu tasarısı ile; Zonguldak Milletvekili İsa Vardal'ın çırak, kalfa ve ustalık kanunu teklifi hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelenerek görüşülmüştür. Aynı konuyu içeren tasarı ve teklifin birleştirilmesi ve böylece kanun tasarısı olarak görüşülmesine karar verilerek tasarı maddeleri incelenmiştir. Milli Eğitim Komisyonu, tasarı maddeleri üzerinde bazı maddeleri aynen kabul ederken bazılarında ise değişiklik yapılmasını istemiş ve rapor 05.06.1986 tarihli meclisin 116. birleşiminde yer almıştır¹⁰¹.

TBMM'nin 4. yasama yılında F. Mihriban Erden'in komisyon faaliyetleri ise şu şekilde olmuştur;

16 Haziran 1983 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ile Zaire Cumhuriyeti Yürütme Konseyi arasında Kültür Anlaşması imzalanmış ve bu antlaşmanın onaylanmasının uygunluğu ile ilgili kanun tasarısı, F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu Milli Eğitim Komisyonu ve hükümet temsilcilerinin de katılımıyla 12.02.1987 tarihinde görüşülmüştür. Tasarının tümü komisyon tarafından aynen kabul edilerek Dış İşleri Komisyonu'na gönderilmek üzere Esas No: 1/440, Karar No: 11 ile başkanlığa sunulmuştur¹⁰². Tasarı, meclisin 82. birleşiminde oylanıp 240 kabul oyu ile kanunlaşırken F. Mihriban Erden oy kullanmamıştır¹⁰³.

F. Mihriban Erden'in de aralarında bulunduğu Milli Eğitim Komisyonu'nun 12.02.1987 tarihli Esas No: 1/779, Karar No:12 olan raporuna göre; Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ve Sri Lanka Demokratik Cumhuriyeti hükümeti arasında Kültür Anlaşması'nın onaylanmasının uygun bulunduğu ile ilgili kanun tasarısı hükümet temsilcilerinin de katılımıyla komisyonun 12.02.1987 tarihli birleşiminde görüşülmüş olup komisyon bu tasarıyı aynen kabul etmiştir. Tasarısının Dış İşleri Komisyonuna gönderilmesi için rapor, başkanlığa 12.02.1987 tarihinde sunulmuştur¹⁰⁴. Bu tasarı meclisin 82. birleşiminde oylanmış ancak oylamaya F. Mihriban Erden katılmamıştır. Oylama sonucunda tasarı 224 kabul oyu ile kanunlaşmıştır¹⁰⁵.

Milli Eğitim Komisyonu'nun Esas No: 1/441, Karar No: 10 olan 13.02.1987 tarihli raporundan; Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Demokratik Cumhuriyeti hükümetleri arasında 02.08.1982 tarihinde imzalanan Kültür Anlaşması'nın onaylanmasının uygunluğu hakkındaki kanun tasarısının, komisyon üyeleri ve hükümet temsilcileri ile birlikte 12.02.1987 tarihinde görüşüldüğü ve komisyonun tasarıyı aynen kabul ederek Dış İşleri Komisyonu'na havale edilmek üzere başkanlığa sevk ettiği anlaşılmıştır¹⁰⁶. Bu tasarı, meclisin 82 birleşiminde milletvekillerin oylamasına sunulmuş olup F. Mihriban Erden oylamaya katılmamıştır. Ancak tasarı 245 kabul oyu ile kanunlaşmıştır¹⁰⁷.

101 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 05.06.1986, s.25.

102 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 26.03.1987, s.537.

103 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 26.03.1987, s.253-255.

104 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 26.03.1987, s.533.

105 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 26.03.1987, s.257-259.

106 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 26.03.1987, s.536.

107 "TBMM Tutanak Dergisi", Ankara 26.03.1987, s.249-251.

Ayrıca Millî Eğitim Komisyonu'nun Esas No: 1/735, Kara No: 9 olan 12.02.1987 raporuna göre; Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile Katar devleti hükümeti arasında 11 Mart 1985 tarihinde imzalanan kültürel iş birliği anlaşmasının onaylanmasının uygunluğu hakkında kanun tasarısı komisyon üyelerinin 12.02.1987 tarihli birleşiminde hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelenmiştir. Görüşme sonunda komisyon, tasarıyı aynen kabul ederek Dış İşleri Komisyonu'na gönderilmek üzere başkanlığa sunmuştur¹⁰⁸.

Sonuç

05.12.1934 tarihinde Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun 10 ve 11. maddelerinde değişiklik yapılarak kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesinin ardından ilk seçim olan 1935 yılı milletvekili genel seçimlerinde meclise 17 kadın milletvekili gönderilmiştir. Ancak 1983 milletvekili genel seçimlerine kadar mecliste Isparta'yı temsilen hiç kadın milletvekili bulunmamıştır. Isparta'nın ilk kadın milletvekili meclisin 17. dönemi için yapılan 1983 yılı milletvekili genel seçimlerinde seçilen Fatma Mihriban Erden olmuştur. Uzmanlık alanı el sanatları olan öğretmen F. Mihriban Erden çeşitli okullarda öğretmenlik, müdürlük, müdür yardımcılığı ve atölye şefliği görevlerinde bulunmuştur. Fransızca bilen F. Mihriban Erden, 1956 yılında 1 yıl süre ile Fransa'ya görevlendirilmiştir. 1976 yılında öğretmenlik mesleğinden emekli olan F. Mihriban Erden, meclisin 17. dönemi için 6 Kasım 1983 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimi ile Isparta'dan Anavatan Partisi milletvekili olarak seçilmiştir. Milletvekilliği döneminde meclisin Milli Eğitim Komisyonu'nda görev almıştır. Ayrıca meclisin 3. yasama yılında Geçici Meclis Başkanı seçimi için oluşturulan Tasnif Komisyonu'nda yer almıştır.

F. Mihriban Erden Milletvekilliği dönemi boyunca milletvekili arkadaşları ile birlikte toplam 9 kanun teklifinde bulunmuştur. Bunlar;

- 10 arkadaşı ile birlikte kamu kurum ve kuruluşlarında gündüz bakımevi ve kreş açılıp işletilmesi hakkındaki kanun teklifi,
- 4 milletvekili arkadaşı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın teşkilat ve görevleri ile ilgili 184 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 15. maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifi,
- 4 milletvekili arkadaşı ile yine bu 184 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 27. maddesinin 3. fıkrasının madde metninden çıkarılması ile ilgili kanun teklifi,
- 10 milletvekili arkadaşı ile birlikte Isparta'nın Eğirdir ilçesinin adının Eğirdir olarak değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi,
- Çıraklık ve ustalık kanunu teklifi,
- Parlamentolararası Türk-Tunus dostluk grubu kurulması ile ilgili bakanlık tezkeresi ve kurucular kurulu listesi, yasama meclislerinin dış ilişkilerin düzenlenmesi hakkındaki kanun teklifi (F. Mihriban Erden'in de yer aldığı kurucular listesinde toplam 4 milletvekili bulunmuştur),

- F. Mihriban Erden'in 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı kanunla değişik 58. maddesinin (a) bendinin 4. fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili kanun teklifi,
- 218 milletvekili arkadaşı ile meclise sunduğu; Eski Başbakanlardan Adnan Menderes, Eski Bakanlardan Hasan Polatkan ile Fatih Rüştü Zorlu'nun İmralı'da bulunan mezarlardan nakledilmesi ve isimlerinin bazı tesislere verilerek yaşatılması ile ilgili kanun teklifi,
- 15 arkadaşı ile birlikte meclise sunduğu, 10.06.1983 tarih ve 2839 sayılı milletvekili seçim kanunu ile 10.09.1987 tarih ve 3403 sayılı seçimlerle ilgili bazı kanunların değiştirilmesi ile ilgili ve TBMM'nin 18. Dönem Milletvekili Genel Seçimi hakkındaki kanun teklifi,

olmuştur. Bunların yanı sıra F. Mihriban Erden, çeşitli kanun tasarılarının bazı maddelerinde ya da fıkralarında düzeltme, değişiklik ve çıkarma ve hastanelerin temizliği, ağaç bakımı ve dikimi ile ilgili önerelerde de bulunmuştur. Ayrıca F. Mihriban Erden 80 milletvekili ile birlikte, ülkede bulunan huzur ve güveni ve de milli birlik ve beraberlik duygularını bozmaya yönelik mevcut veya olabilecek her türlü yıkıcı, komünist, terörist ve irticai faaliyetler hakkında hükümetin çalışmaları ve alınan tedbirler ile ilgili bilgi edinmek için bir görüşme açılmasını önermiştir. F. Mihriban Erden ve milletvekili arkadaşlarının bir diğer önergesi de Eski Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoglu hakkında meclis soruşturması açılması üzerine olmuştur.

F. Mihriban Erden, milletvekilliği döneminde mecliste iki konuşma yapmış olup bunların birincisi; Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 50. yıl dönümü sebebiyle yapmış olduğu konuşma olmuştur. Bu konuşmasında Erden, Cumhuriyetle birlikte sesini duyurmaya çalışan kadınların sesine ses oldukları, kadınlara hak ettikleri değerin verilmesi gerektiği, sadece kâğıt üzerinde gösterilen bir hakkın gerçek anlamda bir hak olamayacağı, uygulamanın önemli olduğu ve bunun için de ilk önce erkeklerin eğitilmesinin gerekliliği üzerinde durmuştur. Erden'in ikinci konuşması ise; eğitim konusu üzerine olup bu konuşma 3308 sayılı Çıracılık ve Meslek Eğitimi Kanunu'nun öneminden bahsettiği konuşma olmuştur.

Genel olarak F. Mihriban Erden'in meclisteki çalışmalarına bakıldığında; birleşimlerin çoğuna katıldığı, yapmış olduğu faaliyetlerde bir eğitimci ve bir kadın olarak kadın ve eğitim konuları üzerinde hassasiyetle durduğu görülmektedir.

Kaynakça

Resmi Yayınlar

- “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.11.1983.
- “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 14.12.1983.
- “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 12.09.1985.
- “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.12.1983.

- “TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 09.01.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 01.05.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 11.03.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 15.04.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 05.06.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 01.09.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 01.10.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.10.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.05.1987.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 16.10.1987.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 03.04.1984.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 18.12.1984.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 16.01.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 26.02.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 04.12.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.12.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 24.12.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 23.01.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 22.05.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 03.06.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 03.09.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 11.03.1987.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 18.03.1987.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 12.06.1987.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 05.12.1984.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 18.12.1986.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 29.02.1984.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 11.07.1984.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 28.11.1984.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 11.06.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 20.10.1985.
“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 06.12.1985.

“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 05.03.1986.

“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 06.03.1986.

“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 15.05.1986.

“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 21.05.1986.

“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 02.06.1986.

“TBMM Tutanak Dergisi”, Ankara 26.03.1987.

“Teşkilâtı Esasiye Kanununun 10 ve 11 inci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun”, *T.C. Resmî Gazete*, 11 Kanun-u Evvel 1934, Sayı 2877, s.4521.

Yüksek Seçim Kurulu Kararı”, *Resmî Gazete*, 14 Kasım 1983, Sayı 18221, s.13.

İnceleme ve Araştırma Eserleri

TBMM, *TBMM Albümü 1920-2010*, Cilt 3, TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Ankara 2010, s.1140.

TBMM, *Türk Parlamento Tarihinde Kadın Parlamenterler 1935-2009*, TBMM Yayınları, Ankara, 2009, s.16.

Türkiye İstatistik Kurumu (TUIK), *Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2011*, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara, 2012, s. XIII.

Aydın, Mehmet, “Türkiye’nin İlk Kadın Milletvekillerinden Samsun Milletvekili Meliha Ulaş”, *History Studies*, C. 6, S. 1, Y. 2014, s.29.

Çanak, Erdem, “TBMM’deki İlk Kadın Milletvekillerinden Esmâ Nayman ve Meclisteki Faaliyetleri”, *Asia Minor Studies*, S. 7, Y. 2016, s.26.

Erdoğan, Nevzat, “Muş’un İlk Kadın Milletvekili, Nermin Çiftçi (1924-2003)”, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.3, S.1, Y. 2015, s. 9-32.

Sarısaman, Sadık, “Antalya’nın İlk Kadın Milletvekili Türkan Örs Baştuğ’un 5. Dönem TBMM’deki Faaliyetleri”, *Historical Studies International Journal of History*, C.12, S.4, Y. 2020, s.2143.

Sarısaman, Sadık, “Trabzon’un İlk Kadın Milletvekili Seniha Hızal’ın TBMM’deki Faaliyetleri”, *Atatürk Yolu Dergisi*, S.67, Y. 2020, s. 403.

Sarısaman, Sadık, “Erzurum’un İlk Kadın Milletvekili Nakiye Elgün’ün 5. Dönem TBMM’deki Faaliyetleri”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 22(TBMM’nin 100. Yılı ve Millî İrade Özel Sayısı), Y. 2020, s. 92.

Sertel, Savaş, “TBMM’de Bir Cumhuriyet Aydını: Dr. Fatma Memik”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 32, Y. 2015, s.193.

Sezer, Ayten, “Türkiye’deki İlk Kadın Milletvekillerine ve Meclisteki Çalışmaları”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C.14, S. 42, Y. 1998, s.889-905.

Yaşar, Selman, “Türkiye’nin İlk Kadın Milletvekillerinden Benal Nevzat (İştar) Arıman”, *Tarihin Peşinde Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.2, S.4, Y. 2010, s.203-212.

İnternet Kaynakları

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/milletvekillerimiz_sd.sonuc?p_donem=&adi=&soyadi=&il=ISPARTA&parti=&kelime=(Erişim Tarihi: 10.05.2021).

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/milletvekillerimiz_sd.bilgi?p_donem=17&p_sicil=3989(Erişim Tarihi: 10.05.2021).

https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/HT_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/SM_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

EKLER

Ek 1. Fatma Mihriban Erden'in Tercüme-i Hal Kâğıdı¹⁰⁹

Fotoğraf	
Seçim Bölgesi	Ysparta
Dönemi ve menşei olduğu parti	ANAVATAN
Adı ve Soyadı	Mihriban Erden
Baba Adı	A. Rıza
Ana Adı	Maside
Doğum Yeri ve Tarihi	Denizli 1917
Öğrenim Durumu (Okul veya Fakülte Adı)	Ankara kız teknik yüksek öğ. okulu
Uzmanlık Dalı	El sanatları
Bildiği yabancı diller	Fransızca
Eserleri	—
Medeni durumu, çocuk sayısı	Dul, bir çocuk
Seçim öncesi bulunduğu son görev ve kurumu	Ankara Zübeyde Hanım kız Meslek Lisesi Müdürü
Daha önce Yasama Meclisi üyeliğinde bulunup bulunmadığı, bulunmuşsa dönemi, seçim bölgesi	—
Bakanlar Kurulu üyeliği varsa adı	—

ÖZGEÇMİŞİ

21.X.1936 İktisat ismiyle kaz. Enstitüsü öğ. ve Md. vj. ar. ....

20.3.1942 Torun. Akademiye Sanat Okuluna doctura. ve Muallimliği.

23.11.1946 Çerçep. Ky. Enstitüsü el sanatları öğ. ve Muallimliğine.

13.12.1947 Ankara İktisat kaz. Enstitüsü Md. Yardımcılığına.

31.5.1956 4489 sayılı kanun gereğince İstanbul, İktisat ve
Yükseköğretim Bakanlığı tarafından 25/9/1956 Tarih ve 388 sayılı
kararı ile işin verilmiş olma.

15/7/1958 Ankara kız teknik öğretmen Okuluna Ers. Çiçek
Mühür Lüğümüne.

1974 Ankara Zübeyde Hanım kız Meslek Lisesi
Mühür Lüğümüne.

Takdir ve Teşekkürler :
17.2.1959: Sayı: 252/21/36231
Teşekkür : Milli Eğitim P. Bakanından.
24.10.1983

İmza :

Ek 2. Fatma Mihriban Erden'in Milletvekili Seçildiğini Gösteren Mazbatası¹¹⁰

Yasa M. 2839/34 Örnek : 95

MİLLETVEKİLLİĞİNE SEÇİLMİŞ OLANLARA VERİLECEK TUTANAK

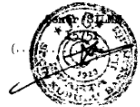
İl: ISPARTA ( ) numaralı Seçim Çevresi

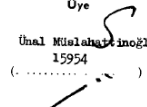
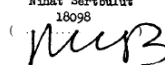
Soyadı ve adı	Doğum yeri ve Tarihi	Meslek veya sanatı	Bağlı olduğu siyasi partinin adı (Siyasi partiye bağlı değilse Bağımsız olduğu yazılır.)	Seçim hakkında itiraz ve şikâyet olup olmadığı	DÜŞÜNCELER
ERDEN Fatma Mihriban	Denizli 1917	Emekli Öğretmen	ANAVATAN PARTİSİ	Yok	

298 sayılı yasa ile 2839 sayılı Milletvekili seçimi yasası gereğince çevremizde yapılan seçim sonunda Fatma Mihriban ERDEN ..... min çevremizden Milletvekili seçilmiş olduğunu gösterir bu tutanağın örneği Kurulumuz tarafından yüksek Seçim Kuruluna gönderilerek bir örneği de kendisine verildi.

8 11 1983

Başkan Üye Üye

 Ünal Müslümanoğlu
15954 Nihat Sertbulut
18098

109 https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/HT_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

110 https://www5.tbmm.gov.tr/eyayin/GAZETELER/WEB/MAZBATALAR/TBMM/d17/SM_3989_1_17.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2021).